

היו זמנים...

1

בלדה לכלבויניק

עם הקמתו של קיבוץ בית העמק ב 1949 על הריסות הכפר כוויכאת, החברים אכלו יחד במספר מבני הכפר. ב 1950 הסוכנות הקימה את הצריף שמחציתו שימש כחדר אוכל ומחצית כמטבח. חדר האוכל הכיל שבעה שולחנות עם ספסלים לשישה לכל שלחן, בסך הכול כ 40 איש, 60 בליל סדר. התנאים במטבח היו פרימיטיביים ביותר, בישול על פתילות נפט, מים חמים בקושי, ארונות קרח וחולדות וג'וקים בכל מקום.

חברים התיישבו לפי תור הבאים ובכך מילאו את השולחנות ואז השאר עמד בתור וחיכה לפינוי שולחן ומקום והסדרתו מחדש על ידי התורן: סכו"ם בתוך צנצנת פח, סכין אחד לכל שלחן, ספלים, מי מלח, כערה למרק וכלבויניק לא תמיד נקי. המרק הוגש בכערה נירוסטה גדולה, המנה על צלחת מתוך מכלים ומגשים על גבי עגלות. בזמן הצנע, לארוחת בוקר כל חבר קיבל חצי ביצע קשה וחמישה זיתים, מרגרינה ושתי פרוסות לחם, 'ריבה' ולפעמים דייסה או סמולינה וחצי עגבנייה. שאריות אוכל הוכנסו לכלבויניק על מנת למסור כלים 'נקיים' לשטיפת כלים: שני כיורים, אחד לניקוי, השני לשטיפה – כל עוד היו מים חמים...היו מקרים שאורחים חשבו שמה שבכלבויניק הוא המנה...

היו זמנים...

2

בחגים, קירות הצריף קושטו, השולחנות כוסו במפות לבנות, לפעמים בשתי משמרות באותו ערב, היה צפוף אך נאים והאוכל לחג היה תמיד טעים.

בפינת האולם, מול הכניסה ישב החבר האחראי על חלוקת הדואר ורישום נסיעות. בקיץ המקום היה חם נורא, בחורף הריצפה כוסתה בנסורת וחברים נכנסו במגפיים שהיה חובה לנקותן בחוץ...חובה כן, מעשים פחות... עם המעבר לחדר אוכל 'החדש' בשנות ה 60 המצב הקשה באמת נגמר, הזיכרונות נשארו ועל דבר אחד כולם הסכימו; בחדר האוכל הקיבוצי החדש לא יהיה כלבוניק - ז"ל.

הצריף שימש כמחסן בגדים לכמה שנים טובות, (ראו "בלדה לשקית כביסה"), נערכה בו תערוכה "30 שנה לבית העמק" ובשנת 1980 נהרס - וכך נראה מקומו היום.

ארכיון בית העמק ליקט וערך - פרדי כהנא

